

Programma voor groothuisbezoeken, ontmoetingsavonden, (huiskamer)gesprekken

Bij het thema 'Kerkproeverij, een open huis' hebben we materiaal verzameld dat het onderlinge gesprek over dit thema stimuleert. Het is geschikt voor allerlei gespreksvormen die vanuit de plaatselijke gemeente worden georganiseerd, zoals groepsgesprekken (die ook wel groothuisbezoek genoemd worden), ontmoetingsavonden of andersoortige gesprekken.

Bij een groothuisbezoek gaat het veelal om een eenmalige ontmoetings- en gespreksbijeenkomst met ongeveer tien gemeenteleden bij iemand thuis. Mensen ontmoeten elkaar in informele sfeer. Ze gaan met elkaar in gesprek rond een thema en delen met elkaar iets van hun leven, hun gedachten, hun ervaringen en hun geloof. De ervaring leert dat dit verdiepend en verbindend werkt in de gemeente. Datzelfde geldt voor de andere ontmoetingen/gesprekken.

Het gaat hierbij om ontmoeting, bezinning en pastoraat:

- *Ontmoeting*: tussen mensen, gemeenteleden en tegelijk ook tussen God en mensen, in het gesprek met de ander mag je iets van de Ander ontdekken.
- *Bezinning*: verder willen komen dan een gesprek over koetjes en kalfjes, verdiepen.
- *Pastoraat*: als leden van één gemeente wilt u naar elkaar omzien. U toont belangstelling voor elkaar en u spreekt met elkaar over de dingen die er werkelijk toe doen.

Juist het samenspel tussen deze drie elementen maakt gesprekken van gemeenteleden met elkaar tot meer dan een gewoon gesprek.

Het thema

In het weekend van 9 en 10 september zetten kerken in het hele land de deuren open in het kader van Kerkproeverij, een landelijke campagne waar meer dan twintig kerkgenootschappen aan meedoen. Doel van de campagne is dat mensen in de kerk iemand uit hun omgeving persoonlijk meevragen naar de kerk. Voor velen is dit best een drempel. Vaak vinden we het voldoende om een gastvrije kerk te zijn onder het motto dat iedereen welkom is. Maar een uitnodigende kerk vraagt om meer. Bijvoorbeeld om het actief uitnodigen van mensen in onze omgeving om eens mee te gaan naar een kerkdienst, speciaal voor hen georganiseerd.

Programma

Het groothuisbezoek/gesprek duurt in deze opzet ongeveer één uur en drie kwartier.

De tijdsindeling hieronder is een planning. Het gaat om goede gesprekken. Als u daarvoor de planning moet aanpassen is dat natuurlijk geen probleem.

TIP:

Het is het overwegen waard om aan het gesprek een eenvoudige maaltijd vooraf te laten gaan. Iemand kan iets voor de hele groep klaarmaken, maar u kunt ook de taken verdelen en iedereen iets te eten/drinken mee laten nemen. Als u kiest voor een maaltijd, kunt u het welkom/opening/inleiding van het thema aan het begin van de maaltijd doen. Reken dan ongeveer een uur extra voor de bijeenkomst.

0 min. Welkom, opening en inleiding op het thema (zie verderop de opzet hiervoor)

20 min. Kennismaking met elkaar en met het thema; u kunt, afhankelijk van uw eigen voorkeur en die van uw groep, een keuze maken uit verschillende mogelijkheden (zie verderop)

40 min. Koffiepauze

50 min. Verdieping van het thema; u kunt een keuze maken uit vier werkvormen (zie verderop)

110 min. Afsluiting

Welkom, opening en inleiding op het thema

Informatie voor de begeleiders:

Elke bijeenkomst, dus ook een groothuisbezoek, heeft een begin. Het is goed dat begin duidelijk te markeren. Op dat moment begint het officiële programma en eindigen de kleine onderlinge gesprekjes.

Het eerste programmaonderdeel van het groothuisbezoek bestaat uit de volgende onderdelen:

Welkom: gebruik hiervoor uw eigen woorden. Bedank ook alvast het gastgezin voor de gastvrijheid. Het risico is aanwezig dat u dit aan het einde van de avond vergeet.

Opening: het is een goede gewoonte in de kerk allerlei avonden en bijeenkomsten met God te beginnen. Dat kan in de vorm van bijvoorbeeld een gebed, het zingen van een lied of een Bijbellesing. Kies een vorm en een tekst die past bij uzelf, bij de groep en bij uw gemeente.

U zou kunnen beginnen met het zingen van vers 1 en 2 van Lied 978 uit het liedboek. Een krachtig positief geluid dat meteen ook eventuele bezoekers (zie verderop in het programma) iets laat zien van de overtuiging van christenen. Daarna een kort gebed.

Lees daarna met elkaar het *Openingsverhaal*. U kunt het eventueel projecteren of uitdelen op papier zodat mensen mee kunnen lezen.

Het meegekregen cadeau

Toen God klaar was met het maken van de wereld, wilde Hij voor de mens een stuk van zijn eigen goddelijkheid achterlaten. Een vonk van zijn wezen, een belofte aan de mens wat hij kon worden als hij zich zou inspannen. Hij zocht naar een plaats om deze goddelijke vonk te verbergen. Want wat de mens al te gemakkelijk kon vinden zou hij niet voldoende naar waarde weten te schatten.

‘Dan moet u de vonk op de hoogste berg verbergen’, adviseerden de engelen.

God schudde het hoofd: ‘De mens is een avontuurlijk schepsel en hij zal vlug genoeg leren de hoogste berg te beklimmen.’

‘Verberg het dan, o eeuwige Vader, midden in de oceaan.’

‘Nee’, antwoordde God, ‘ik heb de mens verstand gegeven en op een zekere dag zal hij leren om schepen te bouwen en de machtigste oceanen over te steken.’

‘Waar dan, meester, waar dan in vredesnaam?’ riepen de engelen.

God glimlachte: ‘Ik zal het op de meest ontoegankelijke plaats verbergen, de enige plaats waar de mens nooit zal zoeken. Ik zal het diep in de mens zelf verbergen.’

Praat even in tweetallen over de volgende vragen

1. Wat is volgens u de belangrijkste boodschap uit dit verhaal?
2. Wat spreekt u aan in dit verhaal?

Na 5 à 10 minuten stopt u de gesprekken en geeft plenair maximaal 10 minuten de gelegenheid om iets te delen vanuit de gesprekjes. Mocht dat niet uit de gesprekjes gekomen zijn, dan kunt u afronden met een opmerking dat dit niet-Bijbelse verhaal wil zeggen dat God er voor alle mensen is en dat dus ook iedereen 'iets van God' heeft. Of in andere woorden dat ieder mens 'geschapen is naar Zijn beeld'.

Kennismakingsronde: u vraagt de deelnemers zich aan elkaar voor te stellen. Doe dat kort: naam, evt. gezinssamenstelling en hoe lang al in wijk of dorp woonachtig. In het geval u gasten hebt uitgenodigd (zie hieronder): Laat iedere aanwezige, dus ook de gasten, één vraag noemen die men aan (een van) de anderen zou willen stellen.

Verdieping van het thema

In gesprek met een bezoeker

Van tevoren vraagt u zich af welke persoon of welke personen uit uw eigen dorp of wijk u zou kunnen uitnodigen om in gesprek te gaan met een groep gemeenteleden.

U hebt mensen nodig die bereid zijn om hun gedachten over geloof en kerk uit te spreken, die niet bij voorbaat negatief zijn over de gemeente maar wel kritisch (mogen) zijn.

In de meeste gevallen verdient het de voorkeur dat er meer dan één persoon gevraagd wordt. Ze komen tenslotte tegenover een groepje gemeenteleden te zitten en kunnen elkaar aanvullen en steun aan elkaar hebben. Wie in uw buurt of kennissenkring zou zo'n gesprek wel zou kunnen waarderen?

De bedoeling is om een open gesprek met elkaar aan te gaan over geloven, de zin van het leven, en de rol van God in het leven van mensen.

- I. U vraagt de gasten zich kort aan de gemeenteleden voor te stellen en te vertellen waarom zij de uitnodiging om te komen geaccepteerd hebben.
- II. U vraagt de mensen met wie u in gesprek wilt gaan om de zondag voorafgaand aan het gesprek naar de kerk te komen. Het is goed om ook de deelnemende gemeenteleden van deze opzet op de hoogte te brengen, zodat zij weten dat het helpt als ze die zondag in de kerk aanwezig zijn geweest. Vraag allereerst de gasten om te vertellen wat zij ervaren hebben in de kerkdienst. Vraag de gemeenteleden vervolgens of zij herkennen wat de gasten beleefd en gezien hebben. Wanneer dit gesprek gevoerd is, kunt u aandacht besteden aan de vragen die bij het voorstellingsrondje gesteld zijn. U kunt ook met elkaar in gesprek met behulp van de gespreksvragen die aan de orde komen tijdens de bijeenkomsten 'rond de maaltijd', zie hiervoor het document 'Kerkproeverij, rond de maaltijd'.
- III. U vraagt enkele mensen met een specifieke houding ten opzichte van de kerk om tijdens dit groothuisbezoek te komen praten, bijvoorbeeld:
 - Iemand die nooit in de kerk komt maar wel gelooft;
 - Iemand die niet meer in de kerk komt en het geloof kwijt is;
 - Iemand die heel af en toe komt, bijvoorbeeld met Kerst.

Na de opening en inleiding van het thema vraagt u de deelnemers zich aan elkaar te laten voorstellen. Doe dat kort: naam, evt. gezinssamenstelling en hoe lang al in wijk of dorp woonachtig. Laat iedere aanwezige, dus ook de gasten, één vraag noemen die men aan (een van) de anderen zou willen stellen.

- IV. Een iets andere variant: een aantal gemeenteleden bezoekt een dienst bij een ander

kerkgenootschap. Of een paar groepjes bezoeken ieder een andere kerkdienst. Zij doen op de groothuisbezoekavond verslag van hun ervaringen. Het is het mooiste als er ook twee mensen van dat andere kerkgenootschap of godsdienst bij dit gesprek aanwezig kunnen zijn om mee in gesprek te gaan. Er zijn allemaal mogelijkheden, zoals een bezoek aan een rooms-katholieke kerk, een christelijke-gereformeerde kerk, een synagoge, een moskee, of 'gewoon' een naburige protestantse gemeente... Een en ander zal ervan afhangen wat er bij u in de buurt is.

In gesprek met elkaar over missionair zijn

Bij kerkproeverij gaat het ook om als kerk naar buiten kunnen treden. Wanneer je dat als gemeente wilt oefenen, is het handig om eerst te bepalen wie je als gemeente eigenlijk bent. Het gesprek hierover vraagt wel wat voorwerk omdat dit voor elke gemeente anders ligt. Daarom gaan we deze bijeenkomst nadenken over wat onze gemeente kenmerkt, met name op de manier van wat onze gemeente aantrekkelijk maakt.

Richtvraag is: waar staan we voor? Als uw gemeente een beleidsplan heeft, kunt u hier de kern van de missie/visie en doelstelling zoals geformuleerd in het beleidsplan bij betrekken. Is er geen beleidsplan, dan kan de kerkenraad wellicht zorgen voor een passende doelstelling van uw gemeente. (Vaak staat de missie/visie van de gemeente vermeld op de website van de kerk.)

Opbouw van het gesprek:

Maak groepjes van drie personen en laat hen de vraag 'wat vind ik aantrekkelijk aan onze gemeente?' beantwoorden. Vraag de drietallen om door te vragen en laat hen ernaar streven om zoveel mogelijk op één lijn te komen.

Elk drietal omschrijft kort en bondig in één zin de gemeente. Het moet op een visitekaartje passen. Vervolgens presenteren de verschillende drietallen hun formulering aan elkaar.

Met elkaar in gesprek naar aanleiding van materiaal van de derde missionaire ronde

Op <https://www.protestantsekerk.nl/themas/missionair-werk/missionaire-ronde/meer-materialen> vindt u onder 'Video's: nieuwkomers in de kerk' twee filmpjes over 'Ferdinand in Noordwijk' en drie filmpjes over 'Sanne'. Ferdinand is een jongeman die een kerkdienst meemaakt en vertelt over zijn ervaringen. Sanne is een jonge vrouw die met een vriendin meegaat naar de kerk en na de dienst met haar in gesprek gaat over wat zij ervaren heeft.

Bekijk telkens één filmpje en bespreek met elkaar of de ervaringen van Ferdinand en Sanne herkend worden. Wat zou uw gemeente ervan kunnen leren?

Een mogelijk vervolg

Bezoek met de hele groep een dienst van een andere kerk of een andere religie. In zo'n geval is het wel aan te raden om van tevoren contact op te nemen met de te bezoeken gemeente. Wellicht kan er ter plekke na de samenkomst nog gesprek met elkaar zijn.

Afronding en afsluiting

Vat de avond kort samen. Kies ter afsluiting een tekst uit het bijgevoegde materiaal.

Nu wij uiteengaan

Nu wij uiteengaan vragen wij God:

ga met uw licht voor ons uit!

Nu wij uiteengaan wens ik jou toe:

Ga met God! Vaya con Dios en à Dieu!

Voor wie ons lief zijn vragen wij God:

ga met uw licht vóór hen uit!

Al onze vrienden wensen wij vrede:

Ga met God! Vaya con Dios en à Dieu!

Voor alle mensen op onze weg:

Vrede en goeds in elk huis!

Voor al wie kwamen onder dit dak:

Ga met God! Vaya con Dios en à Dieu!

Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk, lied 423

Wie alleen loopt

Wie alleen loopt raakt de weg kwijt,
alleen uit de gemeenschap komt de wijsheid.

Een hand alleen kan geen touw
om een bundel knopen.

Wie alleen loopt raakt de weg kwijt –

Wie dan valt, heeft niemand om haar op te helpen.

Wie dan schreeuwt, heeft niemand die haar hoort.

Wie alleen loopt, gaat zwaar gebukt onder haar last,
niemand deelt haar vreugde of verdriet.

Wie alleen loopt raakt de weg kwijt.

Ze heeft maar twee voeten,

ze heeft alleen maar twee armen,

Ze heeft maar twee ogen.

Maar in de gemeenschap

heeft ieder duizend handen,

heeft ieder duizend voeten,

loopt niemand ooit alleen.

Patrice Kayo uit Kameroen

Laat ons verandering zijn

Laat ons geen vooruitgang noemen,
waar een ander aan ten onder gaat.

Laat ons geen groei noemen,

waar een ander minder van wordt.

Laat ons geen vrijheid noemen,

wat een ander het recht ontnemt zichzelf te zijn.

Laat ons geen gemeenschap noemen,

waar de minste niet de minste aandacht krijgt.

Laat ons zelf de verandering zijn,

die we in de wereld willen zien.

Mahatma Ghandi